نگاه

مجتبی سرمدی

کاسبان ناامیدی وقتی سیاه‌نمایی نان دارد!

قرار بود اقتصاد را تحلیل کنند، اما انگار مأموریت بعضی‌هایشان این است که هر روز به مردم یادآوری کنند چقدر باید نگران فردا باشند! کافی است سری به بعضی از کانال‌های تلگرامی بزنید که با نام و عنوان اقتصادی فعالیت می‌کنند؛ کانال‌هایی با صدها هزار و گاهی میلیون‌ها دنبال‌کننده که ظاهراً قرار است اخبار بازار، قیمت ارز، طلا، خودرو و تحولات اقتصادی را به اطلاع مردم برسانند، اما کافی است چند دقیقه در مطالب‌شان بچرخید تا احساس کنید در کشوری زندگی می‌کنید که قرار است همین امروز و فردا همه چیزش فرو بپاشد!

در این کانال‌ها، تقریباً هیچ خبر خوبی نیست. دلار اگر بالا برود، فاجعه است؛ اگر پایین بیاید، موقتی و ساختگی است. طلا اگر گران شود، نشانه سقوط اقتصاد است و اگر ارزان شود، حتماً آرامش قبل از طوفان خواهد بود! خلاصه هر اتفاقی که بیفتد، نتیجه یکی است، یعنی به‌زعم آنها، آینده تاریک است، اوضاع خراب‌تر می‌شود و مردم باید بیشتر بترسند.

نکته عجیب اینجاست که انگار خبر خوب در این کانال‌ها جایی ندارد. اگر دستاورد علمی مهمی در کشور رقم بخورد، اگر موفقیتی در حوزه فناوری اتفاق بیفتد یا اگر قدرت و توانمندی ایران در عرصه نظامی به نمایش گذاشته شود، معمولاً خبری از آن نیست. گاهی هم اگر نتوانند از کنار چنین اخباری بی‌سروصدا عبور کنند با چند جمله کنایه‌آمیز و تمسخرآلود تلاش می‌کنند اصل ماجرا را بی‌ارزش جلوه دهند.

البته قرار نیست مشکلات اقتصادی را انکار کنیم. گرانی واقعی است، فشار معیشتی بر دوش مردم سنگینی می‌کند و انتقاد از عملکرد مسئولان، نه‌تنها حق مردم، بلکه وظیفه رسانه‌هاست، اما میان انتقاد از مشکلات و تبدیل کردن ناامیدی به یک شغل، فاصله زیادی وجود دارد.

رسانه‌ای که فقط بدی‌ها را می‌بیند، همان‌قدر از واقعیت فاصله دارد که رسانه‌ای که می‌خواهد همه چیز را خوب و گل‌وبلبل نشان دهد. مردم به تصویر واقعی کشور نیاز دارند، تصویری که هم مشکلات را نشان بدهد و هم موفقیت‌ها را، نه تصویری که از قبل تصمیم گرفته شده همه گوشه‌هایش سیاه باشد. از همه نگران‌کننده‌تر، رفتاری است که این کانال‌ها در شرایط بحرانی و هنگام بالا گرفتن تنش‌های نظامی از خود نشان می‌دهند. هنوز خبرها به‌درستی تأیید نشده، تیترهای ترسناک یکی پس از دیگری منتشر می‌شوند. یک احتمال را به شکل تهدیدی قطعی مطرح می‌کنند، یک تحلیل شخصی را به جای خبر می‌نشانند و با هر شایعه، چند برابر بر اضطراب جامعه می‌افزایند.

مردمی که به اندازه کافی دغدغه زندگی، آینده فرزندان و هزینه‌های روزمره را دارند، هر روز زیر بمباران خبرهایی قرار می‌گیرند که گویی هدفشان نه آگاهی‌بخشی، بلکه گرفتن آرامش از جامعه است.

در بازار ارز و طلا هم داستان همین است. هر نوسانی بهانه‌ای برای ایجاد موج تازه‌ای از نگرانی می‌شود. تیترها طوری انتخاب می‌شوند که مخاطب احساس کند اگر همین حالا تصمیم نگیرد، تمام دارایی‌اش را از دست خواهد داد. این حجم از ترس و هیجان، آن هم در بازاری که رفتار مردم می‌تواند از فضای روانی تأثیر بگیرد، موضوع کوچکی نیست. در حوزه خودرو نیز به جای نقد فنی، بررسی کیفیت و مطالبه بهبود تولید، گاهی تمسخر و تحقیر جای تحلیل را می‌گیرد. روشن است که صنعت خودروی داخلی مشکلات فراوانی دارد و باید جدی نقد شود، اما آیا مأموریت یک رسانه اقتصادی فقط مسخره کردن است؟ آیا هیچ پیشرفتی ارزش دیده شدن ندارد؟

همین کانال‌هایی که صبح تا شب از سقوط قریب‌الوقوع اقتصاد، آینده تاریک کشور و بحران‌های تمام‌نشدنی می‌نویسند، اتفاقاً خودشان کسب‌وکار نسبتاً پررونقی دارند! در همین کشوری که بنا بر روایت روزانه‌شان چیزی تا فروپاشی‌اش باقی نمانده با خیال راحت فعالیت می‌کنند، تبلیغ می‌گیرند، دوره آموزشی می‌فروشند، پکیج سرمایه‌گذاری معرفی می‌کنند و از نگرانی مخاطبان درآمد به دست می‌آورند.

از یک طرف به مردم القا می‌کنند که هیچ امیدی به آینده نیست و از طرف دیگر، خودشان برای آینده همین بازار، برنامه فروش و درآمد دارند! البته هر کانالی که پکیج می‌فروشد یا نگاه انتقادی دارد، لزوماً چنین رفتاری ندارد. اما وقتی ترساندن مخاطب به روشی برای جذب دنبال‌کننده، افزایش بازدید و فروش خدمات تبدیل شود، دیگر نمی‌توان همه چیز را به حساب دلسوزی برای اقتصاد و اطلاع‌رسانی گذاشت. باید پرسید سود این همه ناامیدی به جیب چه کسانی می‌رود؟

هیچ‌کس از رسانه اقتصادی انتظار ندارد برای مردم قصه‌های خوش تعریف کند یا روی مشکلات سرپوش بگذارد. اتفاقاً رسانه حرفه‌ای باید بی‌پرده درباره گرانی، فساد، ناکارآمدی و تصمیم‌های اشتباه بنویسد، اما قرار نیست هر خبر را به شکلی روایت کند که مخاطب پس از خواندن آن احساس کند هیچ راهی برای بهتر شدن اوضاع وجود ندارد.

اقتصاد کشور مشکلات جدی دارد، اما ایران فقط مجموعه‌ای از قیمت‌های صعودی، خودروهای بی‌کیفیت و خبرهای نگران‌کننده نیست. این کشور در کنار همه ضعف‌ها و گرفتاری‌هایش؛ ظرفیت‌ها، موفقیت‌ها و توانمندی‌هایی هم دارد که نادیده گرفتن‌شان، تصویر واقعی جامعه را مخدوش می‌کند. کاش برخی از این کانال‌ها یک‌بار هم که شده به جای مسابقه در انتشار خبرهای ترسناک برای ارائه تحلیل دقیق، منصفانه و راهگشا با یکدیگر رقابت می‌کردند. مردم به اندازه کافی نگرانی دارند، لازم نیست هر روز کسی از نگرانی‌هایشان نردبان درآمد بسازد.

وکلای ملت با حضور رئیس کل بانک مرکزی وضعیت افزایش تورم، گرانی کالاهای اساسی، مشکلات واحدهای تولیدی، کسری بودجه و سیاست‌های پولی را بررسی کردند

تذکر اقتصادی بهارستان به پاستور

نایب‌رئیس مجلس: هر تصمیمی درباره آرد، کالابرگ و بنزین باید با سنجش دقیق پیامدها و با لحاظ کردن سفره مردم گرفته شود

گزارش یک
بهناز قاسمی

روند افزایشی قیمت کالاهای اساسی، رشد نرخ تورم و برخی تصمیمات و اظهارات اقتصادی غیرمنطقی دولتی‌ها موجب شد مجلس عملکرد اقتصادی دولت را مورد بررسی و نظارت دقیق‌تری قرار دهد و در همین راستا نمایندگان مجلس در نشست علنی روز گذشته، ضمن انتقاد از فاصله میان آمارهای بانک مرکزی و واقعیت‌های موجود در بازار و همچنین فشارهای معیشتی بر مردم، نسبت به نبود آرایش جنگی در بخش‌های مختلف کشور انتقاد کردند و به آثار غیرملموس اقدامات اقتصادی دولت، نسبت به تورم و گرانی‌ها هشدار دادند. نایب‌رئیس مجلس در این خصوص تأکید کرد اتخاذ تصمیمات سنجیده و به‌موقع، مبتنی بر واقعیت‌های جامعه و بیان صادقانه مشکلات برای مردم، از الزامات مدیریت مدبرانه در شرایط کنونی کشور است. وی همچنین تصریح کرد که هرگونه تصمیم‌گیری درباره کالابرگ و بنزین باید با ارزیابی دقیق پیامدها و در نظر گرفتن وضعیت معیشتی و سفره مردم صورت گیرد.

از آغاز جنگ تاکنون شاهد مدیریت خوبی در زمینه تأمین کالاهای اساسی و اداره کشور برای جلوگیری از تحقق اهداف دشمن بوده‌ایم، اما این مسئله به معنای نبود مشکل نیست. افزایش نرخ تورم که از ماهانه به روزانه تبدیل شده و کاهش قدرت خرید مردم از مهم‌ترین مشکلات اقتصادی کشور است که با همفکری دولت و مجلس باید چاره‌اندیشی شود. در کنار این چالش‌ها، هراز گاهی اظهارات نسنجیده مسئولان دولتی در خصوص بنزین و کالابرگ، موجب تشویش اذهان عمومی می‌شود که باید رئیس جمهور و رئیس مجلس با آنها برخورد قاطع کنند. براساس بند الف ماده ۵۳ قانون بانک مرکزی، رئیس کل بانک مرکزی موظف است در اردیبهشت و آبان هر سال، گزارش عملکرد و برنامه‌های بانک مرکزی مشتمل بر سیاست‌های پولی، ارزی و اعتباری، نظارت بانکی، تحولات اقتصادی، دلایل انحراف احتمالی نرخ تورم و سایر متغیرهای هدف از پیش‌بینی‌های ارائه‌شده در گزارش قبلی، عملکرد بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در حمایت از تولید، اشتغال و رشد اقتصادی و وضعیت سلامت و ثبات نظام بانکی را گزارش دهد. از این‌رو، روز گذشته مجلس شورای اسلامی با این رویکرد موضوعات کلان اقتصاد ایران، به‌ویژه تورم و گرانی را در جلسه علنی مورد بررسی قرار داد. در این نشست، نمایندگان با انتقاد از وضعیت اقتصادی کشور، به موضوعاتی همچون افزایش تورم، گرانی کالاهای اساسی، مشکلات واحدهای تولیدی، کسری بودجه و سیاست‌های پولی بانک مرکزی پرداختند.

تصمیمات دولت در حوزه کالابرگ، بنزین و نان سنجیده باشد

علی نیکزاد، نایب‌رئیس مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور نکاتی را به دولت متذکر شد و گفت: همه ما مسئولان موظفیم در مواردی که با زندگی و معیشت مردم مرتبط است، با احتیاط و تدبیر کافی برخورد کنیم. بحث کالابرگ و بنزین از جمله این موارد است که هر تصمیمی در آن، باید با سنجش دقیق پیامدها و با لحاظ کردن سفره مردم گرفته شود و به‌موقع و با یک انسجام مدیریتی اطلاع‌رسانی شود. نایب‌رئیس مجلس افزود: تصمیمات سنجیده، به‌موقع، مبتنی بر واقعیت‌های جامعه و بیان صادقانه مشکلات با مردم، بخشی از مدیریت مدبرانه مورد نیاز این روزهای کشور است. نیکزاد خاطرنشان کرد: مجلس شورای اسلامی در راستای وظایف نظارتی خود، این موضوعات را در تعامل و همکاری با دولت پیگیری می‌کند و جلسه دیروز مجلس نیز با حضور بخشی از مدیران اقتصادی دولت، در راستای پیگیری همین موضوعات تشکیل شده است. ما معتقدیم حل مشکلات مردم، نه با شعار که با همدلی، هماهنگی و اقدام مشترک ممکن است.

انتقاد از فاصله آمارهای بانک مرکزی با واقعیت بازار

در ادامه صدیف بدری، عضو کمیسیون عمران مجلس نیز با انتقاد از آمارهای ارائه‌شده از سوی بانک مرکزی گفت: آمار و ارقامی که از سوی بانک مرکزی ارائه می‌شود، با آنچه مردم در کف جامعه تجربه می‌کنند، همخوانی ندارد و واقعیت بازار نیز این آمارها را تأیید نمی‌کند. وی با اشاره به عملکرد دولت در یک سال و نیم گذشته و شرایط ناشی از جنگ ۱۲ روزه و جنگ ۴۰ روزه اظهار کرد: دولت در حوزه تدارکات و تأمین کالاهای مورد نیاز مردم عملکرد قابل قبولی داشت، اما مشکل اصلی نبود برنامه‌ریزی و تشکیل اتاق جنگ اقتصادی بود. بدری افزود: دولت، مسئولان و بانک مرکزی متناسب با شرایط کشور آرایش جنگ اقتصادی نداشتند و همچنان با روال عادی به مسائل اقتصادی می‌پرداختند. وی با اشاره به اعلام تأمین ۳۱ میلیارد دلار ارز برای واردات از سوی رئیس کل بانک مرکزی و کاهش حدود ۱۳ درصدی آن نسبت به مدت مشابه سال گذشته، خواستار توضیح درباره افزایش قیمت‌ها در بازار شد و گفت: نمی‌توان همه کاستی‌های داخلی را به جنگ و شرایط سیاسی کشور و منطقه نسبت داد. عضو کمیسیون عمران مجلس با انتقاد از افزایش قیمت کالاها و نبود نظارت مؤثر بر بازار تصریح کرد: تورم در اقلام اساسی مورد نیاز مردم به‌مراتب بیشتر از ارقام اعلامی است و در بسیاری از موارد قیمت‌ها دو تا سه برابر شده و حتی در فاصله‌های کوتاه زمانی افزایش پیدا می‌کنند.

قطع کالابرگ تعداد زیادی از مردم قابل قبول نیست

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز با انتقاد از فشارهای معیشتی، گرانی و بی‌ثباتی اقتصادی گفت: دولت باید با مهار تورم، تأمین کالاهای اساسی و حمایت از قدرت خرید مردم، پاسخ عملی به مطالبات معیشتی جامعه بدهد. به گزارش خانه ملت، هادی محمدپور افزود: دولت باید توجه داشته باشد که کارگران به زیر خط فقر رفته‌اند و نیروهای نظامی و انتظامی، کارکنان دستگاه‌ها و بازنشستگان نیز از ما در مجلس انتظار دارند که دولت به نظام هماهنگ پرداخت توجه کند. فشار خارجی واقعی است، اما بی‌انضباطی مالی، تصمیم‌های متناقض، رانت و ضعف نظارت را نمی‌توان به حساب تحریم گذاشت. وحدت به معنای تعطیل کردن نظارت نیست و نقد منصفانه نیز تضعیف دولت محسوب نمی‌شود. وفاق را قبول داریم، اما اگر وفاق برای مردم نباشد، چه معنایی خواهد داشت. عضو کمیسیون اقتصادی مجلس تأکید کرد: از دولت می‌خواهم برنامه مدونی برای مهار تورم، تأمین کالاهای اساسی، حمایت مؤثر از قدرت خرید حقوق‌بگیران و اقشار آسیب‌پذیر و کاهش فشار بر مردم در حوزه مسکن داشته باشد. محمدپور با انتقاد از قطع کالابرگ برخی از مردم تصریح کرد: قطع کالابرگ تعداد زیادی از مردم قابل قبول نیست؛ اعتبارات این کالابرگ در دولت و مجلس دیده شده است. وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز باید در قیمت‌گذاری جدی‌تر عمل کند، چراکه قیمت خودرو سر به فلک کشیده است.

نباید برای تنظیم بودجه دولت، بنگاه‌ها و خانوارها را تحت فشار قرار داد

همچنین رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با انتقاد از نحوه تأمین هزینه‌های دولت از محل منابع و ترازنامه بانک مرکزی گفت: ما برای تنظیم بودجه دولت، بنگاه‌ها و خانوارهای فعال اقتصادی را تحت فشار قرار داده‌ایم، در حالی که این رویکرد قدرت تسهیلات‌دهی بانک‌ها و فعالیت بخش‌های مختلف اقتصاد را تحت تأثیر قرار داده است. به گزارش ایسنا، غلامرضا تاجگردون در جلسه علنی دیروز مجلس و در جریان بررسی گزارش عملکرد بانک مرکزی با اشاره به ناهماهنگی در تصمیمات اقتصادی دولت برای سال ۱۴۰۵ گفت: زمانی که بودجه سال ۱۴۰۵ بررسی می‌شد و هنوز خبری از جنگ و محاصره نبود، در جلسه‌ای با حضور تعدادی از وزرا در صحن مجلس، از آقای همتی درباره شکاف و ناهماهنگی در تصمیمات دولت در حوزه اقتصاد، کالابرگ، ارز، حقوق ورودی و درآمدها سؤال کردم. رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ادامه داد: به آقای همتی گفتم برای عبور از این شرایط یک راهکار وجود دارد که البته راهکاری غیرفنی و نادرست است و آن، هجوم به سمت بانک مرکزی برای تأمین خواسته‌ها و هزینه‌های متعدد دولت است، موضوعی که آقای همتی در پاسخ تأکید کرد زیر بار چنین فشاری نخواهد رفت. وی افزود: با این حال، بودجه آشکار و پنهان دولت با تصمیمات دولت و فرادولت به سمت ترازنامه بانک مرکزی هجوم آورده، ترازنامه‌ای که در حال حل مشکلات دولت است اما به‌شدت به چند بخش دیگر اقتصاد آسیب می‌زند. تاجگردون با اشاره به تأثیر ترازنامه بانک مرکزی بر اقتصاد و زندگی مردم گفت: ترازنامه بانک مرکزی بخش‌های مختلفی دارد که یکی از آنها پایه پولی است. خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، خالص بدهی دولت به بانک مرکزی و خالص بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، اجزای پایه پولی هستند که با اعمال ضریب فزاینده به نقدینگی تبدیل می‌شود و در نهایت آثار تورمی به دنبال دارد. وی با اشاره به افزایش سهم خالص دارایی‌های خارجی در پایه پولی اظهار کرد: یکی از بخش‌های مهم ترازنامه، خالص دارایی‌های خارجی است که سهم آن در پایه پولی به ۸۸ درصد افزایش یافته است. یکی از عوامل مؤثر در این بخش، نرخ تسعیر ارز است. برای مثال، فرض کنید بانک مرکزی سال گذشته ۱۰ میلیارد دلار دارایی ارزی داشته و اکنون این رقم به ۱۲ میلیارد دلار رسیده است؛ اگر نرخ تسعیر ارز تغییر نکرده باشد، ارزش ریالی این دارایی‌ها با همان نرخ محاسبه می‌شود، اما تغییر نرخ تسعیر می‌تواند رقم متفاوتی را در ترازنامه ایجاد کند. وی افزود: بانک مرکزی باید اعلام کند که در سال‌ها و ماه‌های مختلف، برای تبدیل دارایی‌های خارجی به ریال در ترازنامه خود از چه نرخ تسعیری استفاده کرده است. اینکه گفته می‌شود دولت از افزایش نرخ ارز منتفع می‌شود یا خیر، در بودجه اثر مشخصی ندارد، بلکه آثار آن در همین بخش از ترازنامه خود را نشان می‌دهد.

اولویت ما تأمین مواد اولیه و کالاهای اساسی است

در جریان نشست روز گذشته، بعد از اظهارات نمایندگان رئیس کل بانک مرکزی از عملکرد مجموعه تحت مدیریتش دفاع کرد و با بیان اینکه در خط مقدم مبارزه اقتصادی قرار داریم، اظهار کرد: از مهم‌ترین اولویت‌های ما تأمین مواد اولیه و کالاهای اساسی است. اگرچه با محدودیت‌های ارزی و مالی مواجه هستیم، اما تاکنون اجازه نداده‌ایم این محدودیت‌ها تأثیر جدی بر روند اقتصادی کشور بگذارد. همتی گفت: امریکا با به‌کارگیری همه ابزارهای فشار به دنبال فروپاشی اقتصاد ایران و ایجاد این تصور بوده است که کشور در تأمین نیازهای خود و اداره اقتصاد ناتوان خواهد بود. وی با بیان اینکه جنگ اقتصادی، جنگی بی‌سروصداست، گفت: صدای این جنگ در نرخ ارز و تورم، فشار بر صادرات، محدود کردن دسترسی به منابع ارزی و دشوار کردن مبادلات شنیده می‌شود و این فشارها هر روز معیشت مردم و فعالیت تولیدکنندگان را هدف قرار می‌دهد. رئیس کل بانک مرکزی تأکید کرد: بانک مرکزی در برابر این فشارها ایستاده و مسئولیت خود را حفظ جریان تأمین نیازهای کشور، تقویت دسترسی به ارز و مدیریت نوسانات می‌داند. عبدالناصر همتی با اشاره به شرایط اقتصادی در پی فشارهای ناشی از جنگ و تحریم‌ها گفت: شرایط اقتصادی کشور سخت است و گرفتاری‌های زیادی وجود دارد، اما برای عبور از این شرایط اهداف و برنامه‌هایی در نظر گرفته‌ایم تا ضمن خنثی‌سازی فشارها، امکان تداوم فعالیت مردم، نیروهای مسلح و تأمین معیشت مردم از سوی دولت فراهم شود. رئیس کل بانک مرکزی با تأکید بر ضرورت ارزیابی شرایط کشور در مقایسه با اهداف دشمنان افزود: باید همواره اهداف خود را با آنچه دشمنان دنبال می‌کردند مقایسه کنیم. آنها به دنبال فروپاشی کشور و وادار کردن ایران به تسلیم بودند، اما در تحقق این اهداف ناکام ماندند، بنابراین ایران در این زمینه موفق و پیروز بوده است.

ما از مشکلات اقتصادی و فشار بر مردم آگاه هستیم

همتی با اذعان به وجود مشکلات اقتصادی و فشارهای معیشتی بر مردم تصریح کرد: ما از مشکلات اقتصادی و فشاری که مردم تحمل می‌کنند آگاه هستیم و تلاش می‌کنیم این مشکلات را به حداقل برسانیم و تا جایی که امکان دارد، راهکارهایی برای ایجاد گشایش اقتصادی پیدا کنیم. تمام تلاش بانک مرکزی این است که گرانی را مهار کند و با استفاده از ابزارهایی که در اختیار دارد، آثار و پیامدهای فشارهای اقتصادی را خنثی کند. وی با اشاره به عوامل تأثیرگذار بر شرایط اقتصادی گفت: نمی‌توان همه مشکلات را به یک عامل نسبت داد؛ هم جنگ بر اقتصاد کشور تأثیر گذاشته و هم تحریم‌ها و البته با مشکلات ساختاری نیز مواجه هستیم. همه عوامل در این وضعیت نقش داشته‌اند. رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه کشور با شرایطی از محاصره اقتصادی مواجه است که در کمتر کشوری سابقه داشته، اظهار کرد: با وجود همه این محدودیت‌ها، مردم مردانه ایستادگی کرده‌اند و ما نیز در کنار مردم و در مسیر عبور از مشکلات تلاش می‌کنیم. وی از جمع‌آوری حدود هزار همت از ذخایر تزریق‌شده به شبکه بانکی خبر داد و گفت: افزایش نسبت دریافت جرایم تخلف بانک‌ها و افزایش وجه التزام اضافه‌برداشت بانک‌ها از جمله اقداماتی بود که برای کنترل رشد نقدینگی انجام شد و توانستیم طی چهار ماه گذشته ترمز رشد نقدینگی را بکشیم. همتی با اشاره به آثار جنگ ۱۲ روزه و جنگ ۴۰ روزه بر متغیرهای پولی کشور اظهار کرد: پس از جنگ ۱۲ روزه و همچنین جنگ ۴۰ روزه، به دلیل افزایش شتاب پایه پولی، رشد این متغیر با سرعت بیشتری همراه شد، اما با اقدامات صورت‌گرفته، روند آن در ماه گذشته تعدیل شد.

وزیر اقتصاد از تخلیه تدریجی شوک‌های ناشی از جنگ و برنامه دولت برای حمایت از تولید و رشد اقتصاد خبر داد

سیگنال کاهش نرخ تورم در ماه‌های آینده

امین دلیری، کارشناس و تحلیلگر اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»: اجرای اصلاحات ساختاری از طریق مهار تورم، گسترش پایه‌های مالیاتی و کاهش وابستگی بودجه و اقتصاد به درآمدهای نفتی، زمینه بهبود وضعیت اقتصادی را فراهم می‌کند

گزارش ۲
سعیده زمانی

وزیر امور اقتصادی و دارایی روز گذشته با اشاره به اقدامات دولت و همکاری بانک مرکزی اعلام کرد از تشدید تورم و ورود اقتصاد به شرایط ابر تورمی جلوگیری شده و روند رشد ماهانه قیمت‌ها نیز تحت کنترل قرار گرفته است. علی مدنی‌زاده این را نیز گفت که به تدریج شاهد تثبیت و استمرار روند کاهشی تورم در کشور خواهیم بود. او رشد و عدالت اقتصادی را دو محور اصلی برنامه‌های وزارت اقتصاد عنوان کرده است. از مجموع اظهارات وزیر اقتصاد در افتتاحیه هجدهمین نمایشگاه بورس، بانک و بیمه این‌گونه برآورد می‌شود که سیاست‌گذار از راهبرد گذشته که بر افزایش تاب‌آوری اقتصاد در برابر شوک‌های ناشی از جنگ متمرکز بود وارد مرحله جدیدی شده که محور اصلی آن حمایت از تولید و ساختن است؛ موضوعی که کارشناسان تحقق آن را ممکن و در گرو اصلاح سیاست‌ها می‌دانند.

علی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، روز گذشته در آیین افتتاحیه هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی نظام مالی، سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های دیجیتال، با تشریح برنامه‌های اقتصادی دولت گفت: اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۴ با دو اتفاق بزرگ مواجه شد؛ نخست، انباشت بحران‌ها و ناترازی‌های اقتصادی که حتی بدون وقوع جنگ نیز می‌توانست تورم و رکود را به اقتصاد تحمیل کند و دوم، تشدید فشارهای اقتصادی و در نهایت وقوع جنگ تحمیلی ۴۰ روزه.

وی افزود: با ورود به سال ۱۴۰۵، انتظار می‌رفت اقتصاد کشور تحت تأثیر فشارهای تورمی و رکودی ناشی از جنگ و ناترازی‌های موجود قرار گیرد، اما دولت با تمرکز بر برنامه‌های اقتصادی تلاش کرد آثار منفی این شرایط را به حداقل برساند و تاب‌آوری اقتصاد را افزایش دهد.

جذب سرمایه و هدایت منابع را کد به سمت تولید

وزیر امور اقتصادی و دارایی با تشریح دو محور اصلی برنامه‌های وزارت اقتصاد بیان کرد: نخستین محور، دستیابی به رشد اقتصادی عدالت‌محور از طریق احیای موتورهای رشد، افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری است و محور دوم، تحقق عدالت اقتصادی از طریق برابری فرصت‌ها، واگذاری اقتصاد به مردم و افزایش مشارکت بخش خصوصی در کنار توجه به عدالت توزیعی و معیشت اقشار کم‌درآمد است. وی با اشاره به محدودیت‌های ایجادشده در مسیر تجارت کشور اظهار کرد: فشارها و محدودیت‌های مرزی موجب افزایش ترافیک تجاری و انتقال بخشی از جریان تجارت به کریدورهای شمالی و مرزهای زمینی شد. دولت تلاش کرد با تسهیل فرایندهای تجاری، فشار واردشده بر مرزها را کاهش دهد و روند تجارت را تسریع کند. در یکی، دو ماه اخیر نیز نشانه‌های بهبود در این زمینه مشاهده می‌شود. مدنی‌زاده با اشاره به برنامه‌های وزارت اقتصاد برای رفع موانع سرمایه‌گذاری اظهار کرد: یکی از اقدامات در دست اجرا، ایجاد پنجره واحد سرمایه‌گذاری است تا فرایند ورود سرمایه‌گذاران و اجرای طرح‌های اقتصادی تسهیل شود. وی از تشکیل سازمان سرمایه‌گذاری ایران خبر داد و گفت: پیش از این، سازمان سرمایه‌گذاری خارجی عمدتاً بر موضوعات مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی متمرکز بود، اما با تغییر ساختار، سازمان سرمایه‌گذاری ایران شکل گرفته که قرار است راهبری و هدایت برنامه‌های سرمایه‌گذاری کلان و راهبردی کشور را برعهده بگیرد. برنامه‌ها و مأموریت‌های این سازمان نیز طی دو هفته آینده رونمایی خواهد شد. وزیر اقتصاد ادامه داد: همچنین سازوکارهایی برای اتصال فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران به پروژه‌های بزرگ کشور در حال طراحی است تا جذب سرمایه از داخل و خارج و اجرای طرح‌های اقتصادی با مشارکت بیشتر بخش خصوصی انجام شود.

وی افزود: نظام تأمین مالی باید منابع را به سمت طرح‌هایی هدایت کند که بازدهی بالاتری دارند و با اولویت‌های اقتصادی کشور همسو هستند. بنابراین یکی از مأموریت‌های مهم این نظام، راهبری سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی به سمت پروژه‌های مولد و اثربخش است. مدنی‌زاده با اشاره به ضرورت بازگرداندن منابع ارزی و مالی را کد به چرخه اقتصاد کشور گفت: اگر در سال‌های گذشته بخشی از منابع مردم در قالب ارز، طلا یا رمزارز از چرخه اقتصاد خارج شده باشد باید با طراحی ابزارهای مناسب زمینه بازگشت این منابع به اقتصاد فراهم شود. وی با بیان اینکه تحقق رشد اقتصادی بالا با ظرفیت فعلی اقتصاد به افزایش منابع سرمایه‌گذاری نیاز دارد، تصریح کرد: برای رشد اقتصادی باید منابع جدیدی به اقتصاد وارد شود. جذب سرمایه خارجی و بازگرداندن منابع ارزی مردم به چرخه فعالیت‌های اقتصادی دو مسیر مهم در این زمینه هستند. وزیر اقتصاد همچنین از اجرای طرح «رویش» در وزارت اقتصاد خبر داد و گفت: این طرح مجموعه‌ای از ابزارهای ارزی را برای بازگشت منابع ارزی به چرخه اقتصاد فراهم می‌کند. صندوق مولدسازی نیز از دیگر برنامه‌های در دست اجراست که قرار است به‌زودی رونمایی شود. وی افزود: صندوق تضمین ملی نیز با برخورداری از منابع قابل توجه قرار است نقش ضامن را برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ کشور ایفا کند و زمینه تأمین مالی این طرح‌ها را تسهیل کند.

تحقق برنامه‌ها در گرو اصلاحات ساختاری و مهار تورم

امین دلیری، کارشناس اقتصادی با اشاره به اثرات جنگ و تحریم‌ها در اقتصاد به «جوان» گفت: هر دو این مسائل اقتصاد را درگیر مشکلات می‌کند، اما باید توجه داشت که همه مشکلات اقتصادی عامل خارجی ندارد و برخی به دلیل سوءمدیریت‌هاست. این تحلیلگر اقتصادی با اشاره به تجربه کشور در جنگ تحمیلی هشت ساله افزود: در آن دوران نیز کشور درگیر جنگ و مسائل ناشی از آن بود و دولت وقت توانست با اجرای سیاست سهمیه‌بندی در کالاهای اساسی و سایر سیاست‌ها، ضمن تأمین نیازها از تورم جلوگیری کند و در نهایت شاهد بودیم که در شرایط جنگی، تورم تک‌رقمی و رشد اقتصادی ۴.۶ درصد شد. در واقع به‌رغم شرایط جنگی وضعیت شاخص‌های کلان اقتصادی از جمله تورم و رشد اقتصادی مشابه زمان قبل از انقلاب و دورانی بود که ۲۴ میلیارد دلار درآمد نفتی وجود داشت و با آن زمان برابری می‌کرد. بنابراین در جنگ هم می‌شود اقتصاد را مدیریت کرد. معاون پیشین وزیر اقتصاد با اشاره به ضرورت انجام اصلاحات ساختاری در اقتصاد گفت: تمرکز سیاست‌گذار برای اصلاحات ساختاری در قالب جراحی اقتصادی عمدتاً مبتنی بر تغییر نرخ ارز کالاهای اساسی و انرژی است که نتایج آن شوک‌های ارزی و قیمتی و در نهایت کاهش رشد اقتصادی و منفی شدن نرخ سرمایه‌گذاری را به همراه دارد. دلیری با بیان اینکه بهبود شرایط اقتصادی امکان‌پذیر است، افزود: اقتصاد کشور ظرفیت گسترده‌ای دارد و دولت می‌تواند با اصلاحات ساختاری، اقتصاد را در مسیر رشد و سرمایه‌گذاری قرار دهد. این کارشناس اقتصادی با اشاره به ضرورت کاهش وابستگی به درآمدهای ناپایدار نفتی و ضرورت افزایش پایه‌های مالیاتی عنوان کرد: جنگ اخیر فرصت‌های زیادی را برای درآمدزایی برخی ایجاد کرد و دولت می‌تواند از این ظرفیت، برای بهبود درآمدهای مالیاتی بهره ببرد. او با بیان اینکه بسیاری از واحدهای تولیدی با نصف ظرفیت کار می‌کنند، افزود: سرمایه‌گذاری موتور محرک تولید است و با توجه به صحبت‌های وزیر محترم اقتصاد که عنوان کردند تمرکز بیشتری بر حمایت از تولید در دستور کار است، انتظار می‌رود که سیاست‌ها در راستای جذب سرمایه‌گذاری و دور شدن از فضای واسطه‌گری باشد. دلیری با اشاره به ضرورت کنترل نرخ تورم افزود: سیاست‌های حمایتی دولت در صورتی مؤثر خواهد بود که تورم کنترل و کالابرگ به قیمت ثابت پرداخت شود، در غیراین صورت اثر هرگونه افزایش اعتبار کالابرگ با رشد نرخ تورم خنثی می‌شود.